

יביע אומר - הר גילה

בלק | גליון 308

י' תמוז תשפ"ב
להפצת העלון / הארות / הקדשות
יעקב- 0528445949

זמני היום אופק ירושלים

מוצ"ש ר"ת	מוצ"ש	כניסת שבת
21:20	20:24	19:33

העלון מוקדש לרפואת והצלחת הגאון הגדול הר' בן ציון מוצפי בן מובה שלים"א | אסתר בת ראושנה | עמית בת תקוה | שיראל בת אור לרפואת- דניאל בן גול, דוד יהונתן דניאל בן מובה, אביסל בת רעיה הי"ו | לידה קלה- עושה בת יונבר | לע"ז- שמחה בת ראושנה | יונג-הנון-חומר בן מול. ורד פרחיה בת בתיה. שיר בת אסתר | להצלחת- מתפללי בית כנסת 'יביע אומר' הר גילה. יוסף בן רעיה הי"ו

מורנו ורבנו הלכה למעשה

עפ"י גאון עוזנו ותפארתנו מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
ובנו הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א

הלכות שבת: דיני הבדלה על הכוס-

א ברכת ההבדלה שמברך שליח ציבור בבית הכנסת, לכתחילה צריכה להיות מיושב, השליח ציבור עם הקהל, כדעת מרן השו"ע. ומכל מקום במקום שנהגו לעמוד בהבדלה, יש להם על מה שיסמוכו. (שם עמוד ת"ז).

ב קודם ברכות ההבדלה שאומרים בבית הכנסת, נוהגים לומר תפילה ובקשה, אלוהינו ואלהי אבותינו החל עלינו את ששת ימי המעשה הבאים לקראתנו לשלום וכו'. ויש להקדים לומר וכל היועץ עלינו עצה שאינה טובה וכו'. ואח"כ וכל היועץ עצה טובה. וכן המנהג לומר פסוקי גאולת ישראל ברכות ונחמות ישראל.

ואחר שתיית כוס ההבדלה וברכה אחרונה, טוב שיאמר פסוקי ברכה של ויתן לך, יפתח ה' לך את אוצרו הטוב וכו'.

ויש קצת מהמוני העם שכאשר מבדילים על הכוס, אחר ברכת מאורי האש, אומרים איזה פסוקים להצלחה, או כאשר מסתכלים בצפרניהם אומרים "ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו", וראוי לגעור בהם, כי זהו הפסק באמצע ההבדלה, ואם ירצו יגידו כל הפסוקים שירצו לאחר שתיית כוס ההבדלה. (שם עמוד ת"ו, ת"ז).

ג סדר ההבדלה "יבנה", יין בשמים נר הבדלה. ואין למזוג במים את כוס היין של ההבדלה. [ולאחר שסיים את ברכות ההבדלה ושתה את הכוס, אז נותנים מים לתוך הכוס, ושותהו לחיבוב מצוה].

ד אע"פ שנוהגים לומר הבדלה על הכוס בבית הכנסת, תלמידי חכמים אין סומכים על ההבדלה שבבית הכנסת, אלא חוזרים ומבדילים על הכוס בביתם להוציא את בני ביתם ידי חובתם. ומה מאוד ראוי לעודד את העם ולעורר את הקהל להבדיל בביתם במוצאי שבת, שכמה מעלות טובות יש בזה. והמברך ברכת ההבדלה בבית הכנסת (כגון השליח ציבור), ובירך גם על הבשמים והמאור, יכול לחזור ולסדרם על הכוס בביתו כדי להוציא את אשתו ובני ביתו ידי חובתן, וראה לעיל (סימן ח"י הלכה ג'), (שם עמוד ת"ז, שע"ג).

ה גם הנשים חייבות בהבדלה על הכוס, ויכולה האשה לברך בעצמה ברכת ההבדלה על הכוס כדי לצאת ידי חובתה, ותטעם מן הכוס שיעור כמלא לוגמיו. (ואע"פ שנהגו הנשים שלא לשתות מכוס ההבדלה, מ"מ כשהיא מבדילה לעצמה, שעל פי הדין צריכה לשתות כשיעור מלא לוגמיו, עליה לשתות, ואין לה לחוש כלל למנהג זה.) (שם עמוד ת"ח).

המשך בדף אחרון.

טעמו וראו כי טוב ה'

כל יום בבית הכנסת שחרית בשעה 06:00, מנחה - 20 דק' לפני שקיעה שיעור תורה ותפילות ערבית, לאחר ערבית - מתקיים השיעור היומי יום א' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך בשעה 21:00 טהרת המשפחה לנשואים בלבד.

יום ב' - הרב אהרון קצין שליט"א - עין יעקב יום ג' - הרב ניהאי כדורי שליט"א - מוסר בשעה 21:00 גמרא מסכת תענית.

יום ד' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך בשעה 20:45 חברותות אישיות - ארגון לב לאחים יום ה' - הרב אהוד דהאן שליט"א - פרשת שבוע

צאנז תורה תשפ"ב יומי je נשעה 21:00

חברי בית הכנסת 'יביע אומר' מקדמים בברכה את הרב גדעון מזרחי שליט"א

המתארח עימנו בשבת - להלן זמני תפילות ושיעורי התורה

יום שבת	יום שיש
07:45 שחרית ודרשה הרב	19:15 שיר העירים
16:00 תהילים לילדים	19:33 מנחה
16:30 שיעור תורה עם הרב	קבלת שבת ודרשת הרב
בבית הכנסת 'יביע אומר'	ערבית
18:00 מנחה ואח"כ סעודה שלישית	22:00 שיעור תורה
בבית הכנסת יחד עם הרב	עם הרב בבית הכנסת
19:45 שיעור תורה עם הרב	
20:14 ערבית ולימוד תנא דבי אליהו	

בשבת הבאה יתארח הרב רפאל מועלם שליט"א

'אשר בחר בנו מכל העמים'

יִרְאָה בְּלֶקֶת בְּן צִפּוֹר (כב, ב) - מובא במדרש תנחומא (סימן א') על הפסוק: "הצור תמים פעולו כי כל דרכיו משפט": לעתיד לבוא יבוא אומות העולם ויאמרו להקדוש ברוך הוא: אתה הרחקתנו, כיון שלא נתת לנו מנהיגים טובים כמו שנתת לעם ישראל. מה עשה הקדוש ברוך הוא בכדי שלא יהיה להם פתחון-פה? כשם שהעמיד מלכים, חכמים, ונביאים לישראל - כך העמיד לאומות העולם.

העמיד את שלמה המלך על ישראל - העמיד את נבוכדנצר על הגויים. זה בנה את בית המקדש ואמר שירות ותשבחות לה' - וזה החריב את בית מקדש וחירף וגידף. ראה מה בין נביאי ישראל לנביאי הגויים, נביאי ישראל מזהירים את ישראל מן העבירות, ונביאי הגויים נתן להם עצה לזנות, כדי לעקור אומה שלימה. לכך נכתבה פרשת זו המספרת לנו על בלק ובלעם, להודיע למה סילק הקדוש ברוך הוא "רוח הקודש" מהגויים: הנה זה נביא של הגויים, וזה מלך של הגויים - ראו מה עשו שניהם!

וכתב רש"י (פסוק ה): ואם תאמר מפני מה השרה הקדוש ברוך הוא שכינתו על רשע? התשובה: כדי שלא יהיה פתחון פה לגויים לומר אילו נתן לנו נביא היינו חוזרים בתשובה. לכן העמיד להם נביא - אך הוא פרץ גדר עולם, שהרי בתחילה היו גדורים בעריות, וזה נתן להם עצה להפקיר את הבנות לזנות.

השקפה יהודית - הרב אהרון קצין**'להפנות את הכוחות לאפיקים הנכונים'**

חיוזק גדול מהדברים הבאים, המעמידים אותנו על חובתנו בעולמנו. כדי להבין את פרשת בלעם, היו מספרים בנובהרדוק על שִׁמְשׁ בית כנסת שבהגיעו פעם לנקות את בית הכנסת, הוא מבחין שהגנג המפורסם של העיר חדר להיכל ה', והוא פוסע לאיטו לעבר ארון הקודש. לא ידע השִׁמְשׁ מה מחפש הגנג בבית הכנסת, ומה הוא מתכוון לעשות בארון הקודש. אולי הוא רוצה לגנוב את ספרי התורה, ואז יוכל לתופסו על חם. נשכב השִׁמְשׁ מתחת אחד השולחנות, ועקב משם אחר מעשיו של הגנג. והנה הוא מבחין לתדהמתו הגדולה שהגנג מסיט את הפרוכת, ופורץ בבכי קורע לבבות, ומתפלל אל ה' יתברך. אולי יש לו, לגנג זה, צרה בביתו, אולי חולה מסוכן, ועל כן הוא בא להתפלל, חשב השִׁמְשׁ לעצמו, והמשיך לעקוב אחר פעולותיו של הגנג.

הגנג ממרר בבכי בתפילתו, והשִׁמְשׁ מצידו מתאמץ לשמוע על מה הוא מתפלל, ומה שעלה באוזניו היו רק המלים 'אנא ה', תן לי רוח הקודש'!... נדהם השִׁמְשׁ: וכי גנג זה השיג כבר את כל המדרגות בסולמו של רבי פינחס בן יאיר בברייתא שלו: תורה, זehירות, נקיות, פרישות, טהרה, וכו', עד שהוא מבקש שיתנו לו רוח הקודש?!

החליט השִׁמְשׁ לגשת אל הגנג (הרי אדם שמתפלל תפילה שכזו, לא צריך כבר לפחד ממנו...), ולשאול אותו מה מקום מצא לתפילה זו. ענה לו הגנג: מדוע אינך מבין? הרי אני מִסְכֵּן את הַי, ונכנס מידי יום לבתים מפוארים ומבוצרים, מתוך הנחה שאמצא שם כסף רב, ולבסוף אני מגלה שאין שם פרוטה.

מאיך, יש בתים פשוטים שאודותם אני סבור שחבל על הזמן לפרוץ אליהם, ודוקא שם יכולני למצוא ממון רב. דברים אלה ידועים רק לרבונו של עולם... רק הוא יודע היכן טמונים האוצרות...

ואילו היתה לי רוח הקודש, לא הייתי מסתכן בנפשי וגם לא מבזבז את זמני לריק, ויכולתי לפרוץ אל המקום הנכון ברגע הנכון... ועל זה אני מתפלל... נמצא, שהגנג השפל הזה אמנם מתפלל על רוח הקודש, אבל אילו היו נענים לו מן שמיא, מה הוא היה עושה עם רוח הקודש הזה?

כך בלעם קיבל מה' יתברך את כוח הנבואה, אבל מה עשה בו? לאיזה שימוש הוא היפנה את הכוח הזה? - כדי לקלל את בני ישראל! הוא מבקש רשות מאת ה' ללכת ולקלל, ולטווע הרג וחרב ואבדן בעם ישראל. לא מפריע לו שיהיו רבבות יתומים ואלמנות בקרב העם, העיקר - 'אם יתן לי בלק מלוא ביתו כסף וזהב'.

גם אנחנו מנצלים לפעמים את הכוחות שה' יתברך נתן לנו, לדברים לא כל כך טובים וראויים. ויש להיזהר בכך, ולהשתדל להפעיל את כל כוחותינו וכישורינו אך ורק למען כבוד שמו יתברך.

סיפר הרה"ג רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בספרו 'ברכי נפשי':

מי שרוצה לשמוע ולראות אמונה בעיניים, כדאי לו שיקרא את הסיפור דלהלן, ששמענו מכלי ראשון, ואשר התרחש בשדות המושב קוממיות. להתרחשות שהיתה שם, אין כל הסבר אחר לבד מאשר השגחה פרטית.

קוראים לו משה נבטי, והוא מתגורר במושב 'פטיש' בנגב. נבטי הוא חקלאי, ושדותיו ממוקמות בשטחי המושב החרדי קוממיות. כאשר הוא צריך לחרוש ולקצור, הוא שוכר טרקטורים מהנהלת המושב, ובאמצעותם הוא מבצע את העבודה בשדותיו.

ונשאלת השאלה: הלא עדיין יש לגויים פתחון פה, שיאמרו להקב"ה: לישראל נתת נביאים צדיקים ומנהיגים טובים, ולנו נתת נביא מושחת ורשע, ואיך נחזור בתשובה עם נביא כזה - מה זה הועיל שנתת לנו את בלעם?

והתשובה: מסופר בגמרא (עבודה זרה ב ב) שהקדוש ברוך הוא הציע את התורה לכל אומות העולם ולא רצו לקבל אותה, עד שבא אצל ישראל וקיבלו אותה בשמחה. הרי שאומות העולם לא רצו לקבל את התורה - אבל נביא רצו שיהיה להם. לכן נתן להם הקדוש ברוך הוא נביא בלא תורה. ואותו נביא בתחילתו היה כמו משה רבינו, כמו שאמרו חז"ל על הפסוק (דברים לד, ז): "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה" - בישראל לא קם, אבל באומות העולם קם, וזה הוא בלעם הרשע. אולם כיון שלא הייתה בו תורה - ירד ושקע בתהום התאוה ונעשה בלעם הרשע.

זוהי התשובה לבקשת אומות העולם: לא יועיל להם נביא ה' בלא התורה, כי בסופו של דבר הוא עצמו יהיה מושחת. ועל כך אנו מודים לה' בכל יום: "אשר בחר בנו מכל העמים - ונתן לנו את תורתו". מפני שאי אפשר לחזור בתשובה ולשנות את המידות - ללא לימוד וקיום התורה הקדושה! שבת שלום.

בשנת תשס"ט שכר נבטי טרקטור במושב קוממיות, ובשעת בוקר מוקדמת הגיע לשדה והחל בעבודתו. היה זה טרקטור חדיש במיוחד, משנת ייצור של השנה האחרונה. והנה, לא עברו כמה דקות מאז תחילת העבודה, והטרקטור החדיש נעצר, ומנועו נשנק, ואי אפשר היה להמשיך ולעבוד בו. נבטי מנסה שוב ושוב להתניע את הטרקטור, אבל לשווא. יצוין שהטרקטור החדיש מצויד בחיישן אלקטרוני משובלל, שכאשר הוא רואה חפץ או גוש העלול לפגוע באיכות המחרשה, הוא 'חונק' את המנוע, ומכבה אותו. זאת ועוד, הטרקטור החדיש חסין בפני כל המפגעים, ויש לו אפשרות 'לחרוש' גם סלעים ואבנים גדולות, וגם גזעי עץ ענקיים לא עומדים בפניו. את כולם הוא מפורר לחתיכות, ורק גוש ברזל עלול להרוס את איכות המחרשה של הטרקטור.

החיישן האלקטרוני אמור אפוא לספק מידע רק באשר לחתיכת ברזל גדולה הנראית בשטח, וזו לא נראתה כלל באופק. הפלא היה שכאשר ניסה החקלאי לנסוע אחורנית, 'הסכים' הטרקטור לנסוע, מה שהוכיח שחפץ כלשהו התקוע באדמה, בקידמת הטרקטור, תוקע את כלי הרכב החקלאי, ומסרב לתת לו להתקדם.

אבל גם תיאוריה מתבקשת זו, לא התקבלה על ליבו של נבטי, וזאת מפני שבבדיקה על פני השטח לא נתגלה מאומה בקידמת הרכב. אבל מה לעשות; הטרקטור ממאן לפעול...

נבטי ירד מהטרקטור, כשבמקום עומדים גם פועלים יהודיים, וגם בדואים מקומיים, וכולם הולכים לבדוק מה קרה לטרקטור שאינו רוצה לעבוד... הם בודקים ובודקים, אבל לא מוצאים מאומה. לבד משקית קטנה, לא היה שום דבר במקום בו נעצר הטרקטור.

נבטי מחליט להרים את השקית, ובודק אולי יש מתחתיה גוש ברזל החוסם את הטרקטור. אבל החיפושים עדיין אינם מעלים מאומה.

בשלב מסוים אומר אחד הפועלים לנבטי, שינסה לבדוק את השקית הקטנה שהיתה באדמה, אבל החקלאי מגחך... איך יתכן ששקית כל כך קטנה תעכב את הטרקטור החדיש הזה?...

אבל, משלא מצא מאומה, החליט גם הוא לפתוח את השקית, ולבודק את תכולתה. לא חולפת שניה, ומפיו פורצת זעקה.

לתדהמתו הוא מוצא בשקית זוג תפילין!!!

בניסי ניסים פגעה המחרשה רק בשקית החיצונית, והגיעה גם אל שקית הפלסטיק, ונעצרה בדיוק בתפילין עצמם...

שוו בנפשכם, מחרשה כה ענקית, ששיניה גסות וגדולות, נעצרת במילימטר האחרון שלפני התפילין!!!

והפלא הגדול ביותר היה, שלאחר שהורמה שקית התפילין מן האדמה, המשיך הטרקטור לנוע כאילו לא אירע דבר!

נבטי סיפר את האירוע הפילאי לרב המושב פטיש, וזה סיפרו לחברי המושב בין מנחה לערבית, והדבר עורר התרגשות עצומה, במיוחד אצל החקלאים היודעים את דרך פעולתו של הטרקטור החדיש, ומודעים לכך ששום דבר לא עוצר אותו בעבודתו, רק גוש ברזל גדול.

בתוך זמן קצר נודעה גם זהותו של בעל התפילין. היה זה סופר סת"ם, ממנו נגנבו ספר תורה ותפילין, וכנראה שהגנג 'הסתפק' בספר התורה, והשליך את התפילין אל בין רגבי השדה... **שבת שלום ומבורך!**

'כבוד'

ולכן הוא הבין שכל הסיבה שאינו יכול ללכת לקלל היא כי עם ישראל בדרגה כזו של ברכה, שלא ניתן לקללו אם לא מכבדים מספיק את הנביא שליחו של ה'.
 ההבנה המעוותת הזו היא שהביאה עליו את הבזיון שנחל בסופו של דבר.
 וזו כוונת חז"ל בפרקי אבות "הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מהעולם".
 הכוונה שהאדם מבין את העולם בצורה מעוותת ולא נכונה. והרי הוא אינו חי בעולם הזה. אלא בעולם אחר שקיים אצלו בראש.
 אחד הגורמים המשמעותיים ביותר למריבות במשפחה, בעבודה ובחיים בכלל, היא נקודת הכבוד.
 אנשים רבים תופסים את עצמם בצורה מעוותת. הם בטוחים שהם הטובים ביותר, המשקיעים ביותר וכדומה. ומתוך כך מתייחסים בחוסר הערכה לפעולותיהם של האחרים.
 כמעט בכל מריבה בין בני זוג או עמיתים, נראה כי כל צד מגזים בערך מעשיו ותרומתו לקשר ומפחית בערך מעשי הצד השני ותרומתו.
 פעמים רבות אנו שומעים כי בן זוג מעיד על בן זוגו כי הוא אינו עושה כלום בבית. אך אם בן הזוג נעדר מן הבית בהפתעה. אותו אחד שהתלונן כי בן זוגו אינו עושה כלום, יתלונן כעת כי נפל עליו נטל כבד יותר.
 יסוד היסודות הוא להיות בענווה. ולהאיר בערך המעשים כפי שהוא לא להגזים ולא להפחית. שבת שלום ומבורך.

לייעוץ וסיוע ניתן להתקשר 0523898468.

בלק שולח שליחים אל בלעם שיבא לקלל את ישראל. הקב"ה מתגלה לבלעם בלילה ואומר לו כי לא ילך עמכם. " לא תלך עמכם לא תאר את העם כי ברוך הוא"
 לכאורה כל בר דעת מבין כי בזה תם הסיפור. אין רצון ה' שיקלל את העם.
 ואילו בלעם משיב לשרי בלק באופן שמובן ממנו כי ה' לא הסכים שילך עמם כי אינם חשובים מספיק. " ויקם בלעם בבקר ויאמר אלשרי בלק לכו אליארככם פי מאן יהיה לתתי להלך עמכם".
 דבר שגורר שליחת שרים רבים ונכבדים מאלה ע"י בלק. " ויסף עוד בלק שלח שרים רבים ונכבדים מאלה: ויבאו אלבלעם ויאמרו לו לה אמר בלק בןצפור אלנא תמנע מהלך אלי: כיכבד אכבדך מאד וכל אשרתאמר אלי אעשה".
 מהדו שיח שמתקיים בין בלק לבלעם מוכח כי כל הדיון כאן היה על כבוד.
 וקשה על בלק. הרי הוא יודע את האמת. אז מה יעזור שבלק ישלח שרים נכבדים יותר. הלא ה' אמר לו לא לקלל.
 וגם קשה לפי זה מדוע ביקש מה' שוב רשות ללכת עם שרי בלק?
 התשובה היא כי בלעם אכן לא ידע את מקומו. בלעם תפס את עצמו כנביא נכבד. וממילא גם את הנבואה הבין באופן כזה שהוא שליחו של ה'. וממילא השרים הראשונים אינם מספיק חשובים. וכל זלזול בנביא הוא בעצם זלזול בה'.

חושן משפט - הרב יצחק פריי

'משולחן בית הדין'

תשובה: על מנת לדעת אם מותר או אסור להעלות את תמונות האתרים שהיא משווקת, יש להבין את ההגדרה של אתר האינטרנט.
 כאשר אתר אינטרנט פונה לנופשים ומציע מקומות נופש ללא תיווך. הכוונה הפשוטה יא כי לא יצטרכו להוסיף תיווך על המחיר המצויין באתר. אין הבדל מבחינתם אם בעלי אתר הנופש מעלים את הפרסום וכוללים בו את עלויות התפעול והשיווק. או אדם אחר מעלה את פרטי אתר הנופש כאשר כלולה במחיר עלות השיווק.
 וממילא צפורה יכולה להעלות את אתרי הנופש שהי משווקת לאתר ללא חשש. שבת שלום.

שאלה: צפורה משווקת מספר אתרי נופש. כאשר היא מקבלת את העמלה מבעלי האתרים.
 ושאלתה האם מותר לה להעלות את תמונות אתרי הנופש שהיא משווקת באתר אינטרנט המוגדר כאתר לפרסום אתרי נופש ללא תיווך.
 הספק שלה הוא מחמת שהיא לוקחת תיווך מבעלי אתרי הנופש. שמא יש בזה גניבת דעת?

חידה

1. חמש מבין פרשיות התורה נקראות בשם אנשים. מה הן הפרשות?
2. במה זכה בלק שתקרא פרשה על שמו? עיין סוטה מז
3. מה רמזה האתון לבלעם במשפט: "כי הכיתני זה שלוש רגלים"? (רש"י)
4. בלעם אומר: " הן עם כלביא יקום". איזה ספר מפורסם פותח במשפט: יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת הבורא?
5. אילו מומים היו לבלעם? (עיין גמרא סנהדרין קה).

פתרון לחידה משבוע שעבר:

1. על מה נאמר ברש"י הביטוי: "אין קטיגור נעשה סניגור"? **תשובה**- על כך שלא ניתנה מצוות פרה אדומה לאהרון כי הוא עשה את עגל הזהב.
2. מה רשב"י לומד על הפסוק: "אדם כי ימות באהל"? (י"ט, יד) **תשובה**- רשב"י לומד שקברי גויים אינם מטמאים, שהרי "אתם קרויים אדם ואין אומות העולם קרויים אדם" ולכן מותר לכהן להיכנס לבית-קברות של גויים! (יבמות ס"א ע"א).
3. באיזה תאריך נפטר אהרן? **תשובה**- בראש חודש אב ("בחודש החמישי באחד לחודש")
4. שנינו בתענית דף ט': "שלושה פרנסים עמדו לישראל ושלש מתנות טובות ניתנו על ידם". מי הפרנסים ומה ניתן בזכותם? **תשובה**- באר בזכות מרים, ענן בזכות אהרן, מן בזכות משה.
5. "ויעש משה את נחש הנחשת". איזה מלך בתנ"ך הרס את הנחש הזה? **תשובה**- המלך חזקיהו (מלכים ב' י"ח).

אתי בעקת את התפילין לאחפונה? בליקת תפילין ביביע אומר

שיעור תורה לנשים ונערות ימי שני בשעה 21:00
 נא - אאונה הפקפה הבית היהודי חינוך 181

בזכות נשים

חברי הקהילה שואלים

היאך אפשר לברך להתעטף בציצית והרי הוא כבר מעוטף, וא"כ או שיברך על מצוות ציצית ועל מצוות תפילין, או שישיר הציצית ויתעטף בה מחדש ושפיר מברך להתעטף, והנה **בשר"ת שבט הלוי** (ח"ב סימן קנ"ט) מעיר קנ"ט וזוהו וכתב ששפיר מברך להתעטף בציצית הרא"ש אע"פ שהוא כבר מעוטף ומביא ממה שכתב הרא"ש בתשובה כלל ב' סימן י"ג והובא בב"י או"ח סוס"י ח', ושאלת הלן בטליתו בלילה אם חייב לסלקו מעליו ולהחזירו ולברך עליו או די דימשמש בו ולברך יראה לי שאין צריך לסלקו מעליו, ותו"ד שם דכיון דלדין לילה לאו זמן ציצית א"כ מיפסק זמן פטור א"כ גם בלי שיפשוטנו הדר מברך רק טוב שימשמש כמש"כ שם. והנה הא דס"ל להרא"ש דאפי' בלי שום מעשה כיון שמיפסק זמן פטור אע"פ שכבר מעוטף בו דמברך אין לדמות למזוזה שיברך גם בלי מעשה דההבדל ביניהם פשוט דהתם הברכה להתעטף בציצית והרי גם להבא אחר הברכה עושה מעשה עטוף אע"פ שאינו מתעטף בידים, משא"כ במזוזה דהברכה לקבוע מזוזה וזה לא שייך אחר הקביעות. ובשר"ת הר צבי (אורח חיים א סימן יא) הביא ראייה לזה ממה דאמרינן במס' מכות (דף כא) היה לבוש כלאים כל היום וכו' אמרו לו אל תלבש אל תלבש, חייב על כל או"א ואמר רב אשי עלה בגמרא לא פושת ולבוש ממש, אלא אפילו שהה כדי ללבוש נמי חייב. ופירש הריטב"א בשם התוס', דאע"ג דקיי"ל דלאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו מ"מ מחויב על כל התראה והתראה אע"פ שאינו עושה מעשה בכל פעם, מ"מ מאחר שהיה בידו לתקן להסיר האיסור מעליו, בכל פעם שמתרים בו חטיב כלובש. וכן הוא לשון השאגת אריה (סימן לב): דחשבינן ליה כעושה מעשה בשהה כדי לפשוט וללבוש וחייב הואיל ותחילת הלבישה ע"י מעשה באה נגדר כל משך זמן הלבישה אחר תחילתה לחייב עליו בשהה כדי לפשוט וללבוש כאילו בכל שהייה ושהייה עשה מעשה. וכן אמרינן לגבי שהייה במקדש בטומאה, עיין שבועות (דף כד). ולפ"ז מסתבר שגם לענין מצוה נגדר כל משך זמן הלבישה אחר תחילתה ובכל שהייה ושהייה הוי כאילו עשה מעשה לבישה, וממילא שפיר יכול לברך להתעטף.

ולא נצטוו עד שיטבול, כלומר שמעיקרא קך תקנו חכמים הברכה בגר כיוון שכל עוד שלא טבל אינו גר ואיך יכול לברך אשר קידשנו במצוותיו וצווננו, וכמו שאמרו להדיא בגמרא פסחים (דף ז') תנאי, טבל ועלה אומר בעלייתו ברוך אשר קדשנו במצוותיו וצונו על הטבילה. וכתב הרא"ש מסכת ברכות פרק ז' וזה הטעם גם שמברכים על נטילת ידים אחר הנטילה משום שהבא מבית הכסא לא יכול לברך קודם נטילה הלכך נהגו כן בכל הנטילות כדי שלא יבא לברך באיסור היוצא מבית הכסא ועוד איכא טעמא לנט"י דאחר נטילה נמי מיקרי קצת עובר לעשייתו כל זמן שלא נגב ידיו, וכן כתב במסכת פסחים לגבי נטילת ידים לסעודה, שכיוון שבנטילת ידים של בוקר אינו יכול לברך קודם הנטילה מפני שידיו טמאות, גם לנטילת ידים לסעודה יברך אחר כך שלא חלקו חכמים בדבר, וראה למ"ר בילק"י הלכות נטילת ידים לסעודה שהביא שכן הוא בתוס' רבי יהודה החסיד שם, דלא פלוג רבנן בכל הנטילות. וכן כתב בסמ"ג (סימן רכז), שמפני נטילת ידים שאחר בית הכסא שאינו יכול לברך עד אחר נטילה, תיקנו בכל הנטילות האחרות שלא יברכו עד אחר נטילת ידים. וכו"כ בהגהות סמ"ק (סימן קפא), והרי"ו, שמברכים על הנטילה אחר הנטילה, כיון שבבוקר ידיו מלוכלכות ואינו יכול לברך קודם נטילה, כמו כן נטילה לסעודה דלא פלוג. וכו"כ במרדכי (פ"ק דפסחים), מיהו בנטילת ידים מברכין בשעת הניגוב. והיינו עובר לעשייתו. ועוד אם היה מברך קודם נטילה היה מיד נוגע בפה בלי ניגוב. וכן כתב הכל בו, משום דאיכא ידים דבית הכסא שאינו יכול לברך קודם נטילה, לא פליגי רבנן. וכן כתב במאירי פסחים (ז ב) דתיקנו הגאונים שלא לברך עד שיטול. ויברך קודם הניגוב.

והנה בציצית ותפילין וסוכה כתב הרמב"ם שהם מצוות המתמשכות כלומר שיש מצוה כל רגע כשהוא מעוטף בציצית ותפילין על ראשו, ובסוכות שהוא יושב בסוכה, ולכך אף שלכתחילה מברך גם בהם עובר לעשיית המצוה מכל מקום אם לא ברך קודם, יכול לברך כל זמן שהציצית והתפילין עליו וכן כל זמן שהוא עדיין יושב בסוכה, ומברך על הציצית להתעטף בציצית ועל התפילין להניח תפילין, והנה **בלומדינו זה**, העיר אחד מן המיוחדים בחבורה רבי חנן שחר הל"ו

בענין מה שדברנו בשיעור, שזכינו בס"ד לסיים כל הלכות ציצית בלימוד בחבורה וקובץ על יד ירבה, סעיף ועוד סעיף, שיכול לברך על הציצית גם אחרי שהוא מעוטף אם לא ברך קודם, כיוון שהיא מצווה המתמשכת, והוא הדין בישיבה בסוכה ובמצוות תפילין, ומכן רבנו הגדול כתב ביביע אומר (חלק ז') שהוא הדין במזוזה אם קבע המזוזה ולא ברך עליה שיכול לברך אחר כך, שהיא מצווה המתמשכת וחלק על דברי הרב משאש זצוק"ל, ובולוב אע"פ שהמצווה ליטול הלולב ואינו מצווה מתמשכת מ"מ כל זמן שהוא עסוק בנענועים עדיין יכול לברך והראנו רבי יעקב הכהן הל"ו שהביא בחזון עובדיה מפי רבותינו הראשונים כמלאכים, שכיוון שהמצווה לא נסתלקה עדיין מברך, ומ"מ על כל המצוות יש לברך עובר לעשייתו ולדעת הרמב"ם ועוד זה לעיכובא, וכמו שכתב מרן זצוק"ל לגבי הדלקת נרות שבת שיברך קודם הדלקה, וזוהו נבוא לבאר מקור הדברים בקיצור.

בגמרא מסכת פסחים (דף ק"ט עמוד ב') "אמר רב יהודה אמר שמואל: כל המצוות מברך עליהן עובר לעשייתן. (כלומר שצריך לברך קודם עשיית המצווה ולא לאחריה) מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא? אמר רב נחמן בר יצחק: דכתיב וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבר את הכושי. אביי אמר: מהכא והוא עבר לפנייהם. איכא דאמרי: מהכא ויעבר מלכם לפנייהם וה' בראשם".

וז"ל רבנו הרמב"ם (פרק י"א מהל' ברכות הלכה ה - ו): "העושה מצוה ולא בירך, אם המצווה עדיין עשייתה קיימת, מברך אחר עשייתה, ואם דבר שעבר הוא אינו מברך, כיצד, הרי שנתעטף בציצית, או שלבש תפילין, או שישב בסוכה ולא בירך תחלה, חוזר ומברך אחר שנתעטף אקב"ו להתעטף בציצית, וכן מברך אחר שלבש תפילין, להניח תפילין, וכן אחר שישב בסוכה, לישב בסוכה. וכן כל כיוצא באלו. אבל אם שחט בלא ברכה אינו חוזר ומברך אחר שחיטה אקב"ו על השחיטה. וכן אם כיסה הדם בלא ברכה, או הפריש תרומה ומעשרות, או שטבל, ולא בירך, אינו חוזר ומברך אחר עשייה, וכן כל כיוצא בזה. עכ"ל. **ועוד כתב הרמב"ם** (פרק יא מהלכות ברכות הלכה ז'): אין לך מצוה שמברכים אחר עשייתה אלא טבילת הגר בלבד, שאינו יכול לומר אשר קדשנו במצותיו וצונו, שעדיין לא נתקדש

המשך - מורנו ורבנו הלכה למעשה

(ו) היין של הקידוש ושל ההבדלה צריך שלא יהיה פגום, שאם שתה ממנו אפילו כל שהוא פגמו, ויכולים לתקן היין הפגום, על ידי שיוסיפו בכוס מעט יין, ואפילו ע"י שיוסיפו עליו מים, ואף בכוס היין של ההבדלה, אם היין פגום, מותר למזוגו ע"י מים. (שם עמוד ת"ח).

(ז) מי שאין לו יין להבדלה, יכול להבדיל על חמר מדינה, כגון ארק, ליקר, קוניאק, בירה לבנה. אבל קפה, או תה, או חלב, ומיץ פירות, לא נחשבים לחמר מדינה, ואין מבדילין עליהם. (דחמר מדינה, היינו שחר או אחד משאר משקים המשכרים). ומיץ ענבים (טבעי), נידון כדן יין גמור, והוא קודם לכל מיני חמר מדינה.

והמבדיל על שחר שהוא חריף, עליו להבדיל על כוס המחזיק רביעית, וצריך לשתות ממנו כמלא לוגמיו. (שם עמוד ת"ח, ת"ג).

וחייב לברך על הנר במוצאי שבת "בורא מאורי האש", כדי שלא יהנה מן האור מבלי לברך עליו. ובליל במוצאי תשעה באב מבדיל על הכוס ומברך בורא פרי הגפן וברכת המבדיל, ואינו מברך לא על הנר ולא על הבשמים. (שם עמוד תט"ו. וחזר"ע תענית עמוד של"ה).

יא אם לא הבדיל על הכוס במוצאי יום טוב, יכול להבדיל על הכוס למחר, ביום אסרו חג, (א"ה: ובתנאי שלא טעם, דלא גרע מיום ראשון שלאחר השבת, וכיעוין בביב"א ח"ז סימן מ"ז אות ה'). ואם לא הבדיל ביום אסרו חג יבדיל בלילה שאחריו, ולא יותר. [וכן בן ארץ ישראל הנמצא בחו"ל ודעתו לחזור, ולא השיג יין להבדלה (בצנעא) במוצאי יום טוב, יש לו תשלומין ויבדיל במוצאי יום טוב שני של גלויות, ואם יכול לשמוע ההבדלה במוצאי יו"ט שני מפי שליח צבור בן חו"ל, עדיף טפ"ל. (שם עמוד ת"ח. ויב"א ח"ז סימן מ"ז).

ח יום טוב שחל במוצאי שבת, ולפניו קידוש והבדלה, יקנה"ז, ואין לו יין, כיון שאין מבדילין על הפת, יש לקדש ולהבדיל על שחר שהוא חמר מדינה. [גם לאחינו האשכנזים היוצאים ביד רמ"א]. (שם עמוד ת"ד, תט"ו).

ט ההבדלה אינה מותרת בחמר מדינה במקום יין, אלא במקום שאין היין מצוי בכל העיר, ועיקר שתיית תושבי העיר חמר מדינה, אבל במקום שיש יין אין מבדילין ולא מקדשים אפילו בשחרית של שבת, אלא על היין.

י מי ששכח או הזיד ולא הבדיל על הכוס במוצאי שבת, מבדיל והולך כל "היום הראשון", בתנאי שלא טעם כלל, ומברך ברכת בורא פרי הגפן וברכת המבדיל, אבל על הנר והבשמים אינו מברך אלא במוצאי שבת. [וליל תשעה באב שחל במוצאי שבת, אינו מבדיל על הכוס, אלא רק בתפילה. (ואם שכח להבדיל בתפילה, יאמר מיד לאחר העמידה "ברוך המבדיל בין קודש לחול", לפני שיעשה מלאכה). ואינו מברך על הבשמים,